

XXIV Міжнародна науково-практична конференція
«Українознавство:
нові виклики і перспективи в гуманітарній сфері»

Форма проведення очно-дистанційна
(із залученням платформи Google Meet)

м. Київ, вул. Ісаакяна, 18

Порядок роботи:

- 09.50–10.00 – підключення дистанційних учасників конференції
- 10.00–10.15 – відкриття роботи конференції, вітальне слово учасникам конференції
- 10.15–13.00 – пленарне засідання
- 13.00–14.00 – перерва
- 14.00–16.30 – робота круглих столів і секцій
- 16.30–17.00 – пленарне засідання. Підбиття підсумків конференції

Регламент роботи:

- Вітальне слово, повідомлення – до 10 хв.
- Доповідь – до 15 хв.
- Питання, відповіді, обговорення – до 5 хв.

**Відкриття роботи конференції.
Вітальне слово учасникам (10.00–10.15)**

Наливайко Сергій Степанович (директор НДІУ, к.і.н.)

Пленарне засідання (10.15–13.00)

***Українознавчі дослідження в новітній історії України:
теорія і методологія, здобутки і втрати***

Модератори – С. Наливайко; П. Гай-Нижник
(актова зала НДІУ, к. 404; покликання: <https://meet.google.com/kfv-xbcz-pfj>)

Гай-Нижник Павло Павлович
(заступник директора НДІУ, д.і.н.)

• **«Крах доби неоімперіалізму і новітня епоха матриці кіберсвіту: від зазіхань на чужі терени до національних стратегій глибинної безпеки»**

Бевз Тетяна Анатоліївна
(провідний науковий співробітник відділу освітніх технологій та популяризації українознавства НДІУ, д.і.н.)

• **«Джерелознавчий вимір концепту ідентичності українства в умовах соціокультурних трансформацій»**

Грабчак Кирило Костянтинович
(головний консультант Апарату Верховної Ради України)

• **«Різноманіття підходів у дослідженнях українських етнічних цінностей»**

Юрченко Едуард Анатолійович
(доцент Національного транспортного університету, к.філос.н.)

• **«Доктрина киевоцентризму як фундамент національної ідеї (сакральний, геополітичний та етнополітичний виміри)»**

Телегуз Андрій Володимирович
(доцент кафедри етнології та краєзнавства історичного факультету НПУ ім.М.П.Драгоманова, к.і.н.)

• **«Сучасна вітчизняна етнологія як методологічний фундамент українознавства»**

Телегуз Ірина Олександрівна
(доцент кафедри історії України історичного факультету НПУ ім.М.П.Драгоманова, к.і.н.)

• **«Українознавство і формування національної ідентичності (від ХІХ ст. до сьогодення)»**

Луцай Володимир Іванович

(доцент кафедри етнології та краєзнавства, НПУ імені М.П.Драгоманова, к.і.н.)

• **«Етногенез українців: критичний огляд стану розробки проблеми з позицій етнологічної науки»**

Гордієнко Михайло Григорович

(доцент кафедри соціальної роботи та соціології Яготинського інституту МАУП, к.політ.н., доц.)

• **«Громадянське суспільство як альтернатива антиукраїнським трендам»**

Настояща Катерина Василівна

(завідувачка відділу філософії та геополітики НДІУ, к.с.н.)

• **«Культурне дозвілля українців сьогодні: українознавчий аспект»**

Воропаєва Тетяна Сергіївна

(старший науковий співробітник Центру українознавства філософського факультету КНУ імені Тараса Шевченка, к.психол.н., доц.)

Авер'янова Ніна Миколаївна

(науковий співробітник Центру українознавства філософського факультету КНУ імені Тараса Шевченка, к.ф.н.)

• **«Теоретико-емпіричні дослідження українознавців КНУ імені Тараса Шевченка (1991–2021 рр.)»**

Сорочук Людмила Василівна

(науковий співробітник Центру українознавства філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, к.ф.н.)

• **«Інтелектуально-мистецька діяльність родини Драгоманових-Косачів у формуванні української ідентичності»**

Привалко Тетяна Вікторівна

(головна спеціалістка сектору обліку та збереження усних джерел Українського інституту національної пам'яті, к.і.н.)

• **«Усна історія як джерело вивчення громадянського суспільства в Україні»**

Лазаренко Володимир Іванович

(завідувач відділу українознавства Комунального закладу вищої освіти «Вінницька академія безперервної освіти»)

• **«Роль українознавства та національно-патріотичного виховання в освітньому процесі України»**

Польська Олена Анатоліївна

(учитель-методист, комунальний заклад «Рубанівський опорний заклад загальної середньої освіти I–III ступенів» Рубанівської сільської ради Херсонської області, учитель української мови та літератури)

• **«Українознавство – наука сучасності»**

Беззуб Юрій Віленович

(старший викладач кафедри історичної та громадянської освіти Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка)

- «**Леся Українка в оцінці українсько-російських взаємин**»

Секція

«Українознавчі аспекти історії України»

(14.00 – 16.30)

Модератор – І. Краснодемська

(відділ історичних студій НДІУ, к. 314)

Краснодемська Ірина Йосипівна

(завідувачка відділу історичних студій НДІУ, к.і.н.)

- «**Формування та розвиток етнічних українців Криму (кінець XVIII – початок XXI ст.) у сучасній вітчизняній історіографії**»

Чупрій Леонід Васильович

(старший науковий співробітник відділу філософії і геополітики НДІУ, д.політ.н.)

- «**Західноєвропейські впливи у формуванні київської школи філософії**»

Чернега Петро Макарович

(завідувач кафедрою етнології та краєзнавства НПУ імені М.П.Драгоманова, д.і.н., проф.)

- «**Проблема Голодоморів українського народу у сучасній українській історичній науці**»

Кравченко Микола Сергійович

(докторант Інституту української археографії та джерелознавства ім.М.С.Грушевського НАН України, к.і.н.)

- «**Феномен українського добровольчого руху і його значення в новітній історії, політиці та культурі України**»

Пономаренко Роман Олегович

(лектор ОДНК, к.і.н.)

- «**Сучасні міфологізації Другої світової війни в Україні**»

Батюк Ірина Володимирівна

(аспірантка кафедри етнології та краєзнавства НПУ імені М.П. Драгоманова)

- «**Становище дітей України в роки Голодомору-геноциду 1932-1933: сучасна історіографія проблеми**»

Ісайкіна Олена Дмитрівна

(доцент кафедри історії та документознавства НАУ, к.і.н.)

• «**Особливості політичного та культурного розвитку УРСР у повоєнний період (1945–1955 рр.)**»

Іванець Андрій Валерійович

(провідний науковий співробітник відділу історичних студій НДІУ, к.і.н.)

• «**До питання про комеморативні практики та виникнення нових публічних традицій в українській громаді Криму після початку агресії Росії проти України (2014–2021рр.)**»

Божук Антон Олександрович

(старший науковий співробітник відділу історичних студій НДІУ, к.ф.н.)

• «**Локальні та гастролуючі українські театральні колективи в Криму наприкінці XIX – на початку XX ст.**»

Губський Сергій Іванович

(науковий співробітник відділу історичних студій НДІУ)

• «**Питання організації та бойових дій українського війська (1917–1921 рр.) у діяльності і творчій спадщині генерала Армії УНР М. Капустянського (до 140-річчя з дня народження)**»

Секція

«Регіональна історія: українознавчі дослідження»

(14.00 – 16.30)

Модератор – І. Ворончук

(відділ історичних пам'яток НДІУ, к. 214)

Ворончук Ірина Олексіївна

(завідувачка відділу історичних пам'яток НДІУ, д.і.н.)

• «**Українське повсякдення ранньомодерної доби за документальними джерелами: досвід дослідження**»

Федунь Марія Романівна

(професорка кафедри педагогіки та психології ІФОІППО, д. філол.н., проф.)

• «**Літературне краєзнавство Івано-Франківщини як одна зі складових українознавства**»

Довбищенко Михайло Володимирович

(старший науковий співробітник відділу історичних пам'яток НДІУ, д.і.н.)

• «**Проблема соціальних комунікацій в українському соціумі Волині першої половини XVII ст.: досвід досліджень та впровадження результатів у навчальний процес**»

Ієродиякон Юстин (Шелудько)

(голова Комісії зі сприяння єдності християн Переяславсько-Вишневської єпархії Православної Церкви України, бакалавр релігійних наук, ліценціант Українського католицького університету, магістрант Київської православної богословської академії)

- «Політичні причини і наслідки невдачі митрополитів Петра Могили та Йосифа Вельяміна Рутського проголосити об'єднаний Київський патріархат у середині XVII століття»

Священноієрей Ярослав Кулик

(настоятель Хрещенської каплиці Києва, магістр богослов'я)

- «Особливості становлення УАПЦ та її трансформації в УПЦ КП та інші відгалуження автокефального руху»

Висотін Микола Борисович

(науковий співробітник відділу історичних пам'яток НДІУ)

- «Проблеми висвітлення історії Хмельниччини в сучасних шкільних підручниках»

Гулюк Ігор Юрійович

(науковий співробітник відділу історичних пам'яток НДІУ)

- «Концепт повсякдення ранньомодерної доби в сучасній українській історіографії»

Секція

**«Нові виклики і перспективи етнологічного складника українознавства в умовах політики реваншу РФ супроти України й українців»
(14.00 – 16.30)**

Модератор – Ю. Фігурний

(відділ української етнології НДІУ, к. 315)

Фігурний Юрій Степанович

(завідувач відділу української етнології НДІУ, к.і.н.)

- «Заперечення етнокультурної реальності провідниками «русского мира» як чинника сучасного етнокультурного розвитку українського суспільства в умовах політики реваншу Російської Федерації щодо України й українців»

Висовень Оксана Іванівна

(доцент кафедри історії й культури України та спеціальних історичних дисциплін Університету імені Григорія Сковороди (м.Переяслав), д.і.н.)

- «Використання сучасних інноваційних технологій в навчальному процесі у вищих навчальних закладах України у зв'язку з пандемією COVID-19»

Брехунець Ніна Сергіївна

(доцент кафедри історії й культури України та спеціальних історичних дисциплін, Університет імені Григорія Сковороди (м. Переяслав), к.і.н.)

- «Проблеми викладання етнології для студентів-істориків у вищих навчальних закладах України»

Шакурова Ольга Владиславівна

(старший науковий співробітник відділу української етнології НДІУ, к.і.н.)

- «Трансформація етнічної самосвідомості та ідентичності українців в умовах неоголошеної російсько-української гібридної війни»

Семенова Оксана Володимирівна

(старший науковий співробітник відділу української етнології НДІУ, к.і.н.)

- «Соціальні мережі як інструмент спротиву російському впливу у культурно-інформаційному просторі України»

Безсмертна Наталія Сергіївна

(молодший науковий співробітник відділу української філології НДІУ)

- «Аналіз впливу системної політики реваншу РФ (зокрема інформаційної пропаганди) на мовну сферу України»

Отрошко Любов Григорівна

(науковий співробітник відділу української етнології НДІУ)

- «Особливості етнокультурних взаємин української діаспори з Україною (1991–2021)»

Чирков Олег Адольфович

(науковий співробітник відділу української етнології НДІУ)

- «Районування території України за реакцією суспільства на політику російського реваншизму»

Круглий стіл

«Розбудова громадянського суспільства в Україні:

здобутки, проблеми, перспективи»

(14.00 – 16.30)

Модератор – В. Крисаченко

(відділ військово-патріотичного виховання НДІУ, к. 201)

Крисаченко Валентин Семенович

(завідувач відділу військово-патріотичного виховання НДІУ, д.філос.н., проф.)

- «Онтологія громадянського суспільства в Україні: дилема стратегій та стратегем»

Дзьобань Олександр Петрович

(професор Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (Харків), д.філос.н.)

- **«Суспільство, держава й інформаційна цивілізація: проблеми взаємодії»**

Хилько Микола Іванович

(професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка, д.філос.н.)

- **«Політична система та громадянське суспільство: проблеми діалогу»**

Медвідь Федір Михайлович

(доктор наук в галузі політології, к.філос.н, доц., професор МКА, академік Міжнародної академії безпеки життєдіяльності)

Урбанський Максим Вікторович

(магістр права Міжрегіональної академії управління персоналом, здобувач кафедри теорії держави і права та конституційного права)

Шаповалова Олена Валентинівна

(студентка Міжрегіональної академії управління персоналом, здобувач кафедри теорії держави і права та конституційного права)

- **«Гуманітарна безпека в новітній історії України: питання теорії і методології»**

Твердохліб Анатолій Іванович

(магістр права Міжрегіональної академії управління персоналом, аспірант кафедри теорії держави і права та конституційного права)

- **«Громадянське суспільство сучасної України: правовий аспект»**

Цимбалюк Іван Лук'янович

(доцент Центру науково-технічної творчості учнівської молоді Волинської обласної ради (м. Луцьк), к.ф.н.)

- **«Громадянська позиція молоді як креативний чинник розбудови демократичного суспільства»**

Турпак Надія Василівна

(провідний науковий співробітник відділу філософії та геополітики НДІУ, к.філос.н.)

- **«Утвердження новітніх соціальних цінностей як чинник розбудови громадянського суспільства в Україні»**

Лебедева Юлія Олександрівна

(старший науковий співробітник відділу філософії та геополітики НДІУ, к.і.н.)

- **«Вплив агресії РФ на морально-етичні суперечності українців та можливості їх подолання»**

Круглий стіл
«Українознавство в сучасному освітньому процесі України:
дійсність і сподівання»
(14.00–18.00, реєстрація з 13.00 до 14.00)

Модератори – О. Газізова, С. Бойко
(актова зала НДГУ, к. 404; покликання: <https://meet.google.com/jzs-phsv-psj>)

Газізова Олена Олександрівна
(завідувачка відділу освітніх технологій та популяризації українознавства НДГУ, к.і.н.)

• **«Методологічні підходи до викладання курсу «Українознавство» в сучасному освітньому процесі»**

Бойко Світлана Миколаївна
(старша наукова співробітниця відділу освітніх технологій та популяризації українознавства НДГУ, к.філос.н.)

• **«Роль курсу за вибором «Українознавство» у формуванні української ідентичності особистості»**

Студінський Володимир Аркадійович
(заступник директора з науково-методичної роботи Українського гуманітарно-го ліцею Київського національного університету імені Тараса Шевченка, д.і.н.)

• **«Українознавство як навчальна дисципліна в контексті сучасних глобальних викликів»**

Воропаєва Тетяна Сергіївна
(старша наукова співробітниця Центру українознавства філософського факультету КНУ імені Тараса Шевченка, к.психол.н., доц.)

Авер'янова Ніна Миколаївна
(старша наукова співробітниця Центру українознавства філософського факультету КНУ імені Тараса Шевченка, к.філос.н.)

• **«Роль українознавства в освітньо-виховному процесі України та діаспори як ключового чинника формування національної ідентичності сучасної молоді»**

Барляк Галина
(керівниця Центру вивчення української мови «Зернятко», Міжнародного навчально-методичного центру розвитку дитячого білінгвізму, Італія)

• **«Особливості викладання «Українознавства» в українській школі за кордоном: від інтегрованого курсу до предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL)»**

Боднар Володимир Лукич

(голова республіканської громадської організації «Укрпросвіта ім.Т.Г.Шевченка», Молдова)

- «Роль української громади у збереженні етнонаціональної ідентичності»

Боднар Валентина Володимирівна

(директорка МОЗ «Бендерська гімназія № 3 ім.І.П.Котляревського», Молдова, к.пед.н., заслужена вчителька України)

- «Бендерська гімназія імені І.П.Котляревського як центр українознавства в м. Бендери»

Грудко Катерина Іванівна

(вчителька української мови та літератури МОЗ «БСЗШ №2» Молдова)

- «Роль вчителя та громадського діяча в збереженні національної ідентичності української діаспори»

Корній Іраїда Петрівна

(вчителька української мови та літератури вищої кваліфікаційної категорії МОЗ «Бендерська гімназія № 3 ім. І.П.Котляревського», Молдова)

- «Українознавство через розвиток української мови, культури та традицій в Придністров'ї»

Млош Людмила

(голова Центральної спілки українців у Німеччині, м. Берлін)

- «Шляхи збереження національно-культурної ідентичності українців, які проживають у Німеччині»

Максимук Ліна Василівна

(директорка Школи українознавства імені Лесі Українки м.Ноттінгем, Велика Британія)

- «Українознавчий проєкт «Глина»

Сорочук Людмила Василівна

(наукова співробітниця Центру українознавства філософського факультету КНУ імені Тараса Шевченка, к.філол.н)

- «Навчальний посібник «Український світ» для вчителів недільних шкіл зарубіжжя: українознавча основа, методичні рекомендації та практичне використання»

Козачок Наталя Степанівна

(вчителька української мови та літератури Чагорської ЗОШ I–III ступенів Чагорської ТГ)

- «Співпраця освітян закладів освіти України та діаспори: українознавчий вимір»

Максим'як Лідія Любомирівна

(методистка, викладачка Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, к.держ.упр.)

- **«Менторинг науково-дослідної етності діяльності педагогічних працівників»**

Дедов Ігор Никанорович

(вчитель історії та українознавства Ленковецького навчально-виховного комплексу)

- **«Українознавча основа структурування знань та виховного процесу в українській національній школі»**

Головай Ірина Андріївна

(викладачка української мови та літератури Оптико-механічного коледжу КНУ імені Тараса Шевченка)

- **«Українознавство – визначальна стратегія національно-патріотичного виховання»**

Лавренчук Тетяна Семенівна

(вчителька історії та українознавства спеціалізованої школи I–III ступенів з поглибленим вивченням української мови та літератури № 273 м. Києва)

- **«Впровадження курсу за вибором «Українознавство» в закладах загальної середньої освіти: виклики і досягнення»**

Харатон Галина, Критович Марія, Гуцул Любов, Кузьмак Галина

(вчителі кафедри природничо-математичних наук Львівської української гуманітарної гімназії імені Олени Степанів з поглибленим вивченням українознавства та англійської мови)

- **«Українознавство через призму точних наук»**

Василишин Лариса

(директорка Львівської української гуманітарної гімназії імені Олени Степанів з поглибленим вивченням українознавства та англійської мови)

Строгуш Галина

(вчителька кафедри іноземних мов Львівської української гуманітарної гімназії імені Олени Степанів з поглибленим вивченням українознавства та англійської мови)

- **«Формування в учнівській молоді наукової картини про український світ (з досвіду роботи Львівської української гуманітарної гімназії імені Олени Степанів)»**

Староста Мар'яна, Ковальчук Ігор

(вчителі кафедри мистецтв Львівської української гуманітарної гімназії імені Олени Степанів з поглибленим вивченням українознавства та англійської мови)

- **«Курс за вибором «Українознавство» як вагомий чинник збереження культурних надбань українського народу»**

Нисевич Ірина, Гришканич Даниїла, Дзюбинська Лариса

(вчителі кафедри суспільно-гуманітарних наук Львівської української гуманітарної гімназії імені Олени Степанів з поглибленим вивченням українознавства та англійської мови)

Василишин Лариса

(директорка Львівської української гуманітарної гімназії імені Олени Степанів з поглибленим вивченням українознавства та англійської мови)

- «Міжпредметні зв'язки як вагома складова у здобутті українознавчих знань»

Вітошинська Надія Михайлівна

(вчителька кафедри фізкультури і спорту Львівської української гуманітарної гімназії імені Олени Степанів з поглибленим вивченням українознавства та англійської мови)

- «Застосування українознавчих знань на уроках фізичної культури як мотиваційний компонент у формуванні здоров'язбережувальної компетентності в учнів»

Грабовська Людмила Миколаївна

(вчителька українознавства Гімназії № 59 імені О.М.Бойченка міста Києва)

- «Українознавство на захисті національно-патріотичного виховання учнів загальноосвітніх шкіл (з досвіду роботи)»

Авілова Олена Василівна

(директорка Великоновосілківського закладу загальної середньої освіти І–ІІІ ступенів № 2 Великоновосілківської селищної ради Донецької області)

- «Викладання українознавства в сучасному закладі освіти: проблеми та перспективи»

Мегельбей Марина Миколаївна

(вчителька Великоновосілківського закладу загальної середньої освіти І–ІІІ ступенів № 2 Великоновосілківської селищної ради Донецької області)

- «Українознавчі пріоритети шкільної освіти»

Кравченко Микола Миколайович

(вчитель українознавства Великоновосілківського закладу загальної середньої освіти І–ІІІ ступенів № 2 Великоновосілківської селищної ради Донецької області)

- «Сучасні методологічні підходи до викладання українознавства (із досвіду роботи)»

Беззуб Юрій Віленович

(старший викладач кафедри історичної та громадянської освіти Інституту післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка)

- «Історії життя видатних українців і українок та їхнє використання в сучасній освітній практиці»

Скрупченко Олександра Русланівна

(завідувачка кафедри української філології, учителька української мови та літератури МОЗ «Бендерська гімназія № 3 ім.І.П.Котляревського», Молдова)

• «Увіковічення пам'яті видатних українських особистостей в історії Придністровського краю»

Свистун Юрій Миколайович

(вчитель історії Олександрівського ліцею Краснокутської селищної ради Богодухівського району Харківської області)

• «Педагогіка партнерства і науково-дослідницька діяльність учнівської молоді (на прикладі роботи із утривалення історичної пам'яті щодо українського традиційного кобзарства на Краснокутщині)»

Ващинець Михайло Михайлович

(вчитель історії та правознавства Опорного Доробратівського ЗЗСО I–III ступенів Мукачівської міської ради Закарпатської області)

• «Вивчення краєзнавчої історії в загальноосвітньому навчальному закладі: опис досвіду організації дослідницької роботи учнів у рамках реалізації проекту «Радянське минуле: (пере)осмислення історії»

Кльова Людмила Миколаївна

(вчителька Авдіївської загальноосвітньої школи I–II ступенів №1 Донецької області)

• «Українознавство як чинник формування свідомої особистості»

Ковальчук Ганна Михайлівна

(вчителька українознавства Заставнівського ЗЗСО I–III ступенів Заставнівської ОТГ Чернівецького р-ну Чернівецької області)

• «Уроки українознавства - уроки патріотизму і національної гордості»

Федірко Леся Леонідівна

(вчителька Снячівського ЗЗСО I-III ступенів)

• «Українська світлиця як осередок поширення і популяризації українознавчих знань»

Чабайовська Марія Іванівна

(доцентка кафедри педагогіки та методик навчання української й іноземної мов Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, к.пед.н.)

• «Використання інформаційних технологій на уроках українознавства в 1–4 класах закладів загальної середньої освіти»

Добра Лариса Петрівна

(вчителька українознавства та української мови Української недільної школи «Джерело», м. Амстердам, Нідерланди, докторка філософії (PhD))

- «Українознавство в освітньому процесі недільної школи «Джерело», м. Амстердам (з досвіду роботи)»

Белікова Юлія Юріївна

(вчителька української мови та літератури Степнянського ліцею Слобожанської селищної ради Дніпровського району Дніпропетровської області)

- «Українознавство як засіб виховання молоді»

Кононенко Алла Михайлівна

(наукова співробітниця відділу освітніх технологій та популяризації українознавства НДІУ)

- «Концептуалізація діяльнісного підходу до національно-патріотичного виховання молоді»

Хилевич Марія Василівна

(заступниця голови з питань освіти Голосіївського РВ Всеукраїнського об'єднання ветеранів (академіка Ігоря Юхновського) м. Києва)

- «Особливості образного методу навчання в українській етнопедagogіці»

Нужа Юлія Павлівна

(вчителька історії Комунального закладу «Олександрівська загальноосвітня школа I–III ступенів імені І.С.Буряка Валківської міської ради Харківської області»)

- «Національно-патріотичне виховання учнівської молоді через реалізацію освітньо-культурного проекту «Шкільний музей історії села Олександрівка від А до Я»